UNIVERZITET U BEOGRADU ELEKTROTEHNIČKI FAKULTET



ŠTURMOVA TEOREMA

Drugi projektni zadatak

Mentor: Kandidat:

Branko Malešević, prof. dr Filip Kojić 2023/3297

Beograd, Januar 2024.

SADRŽAJ

SADRŽAJ		
1.	POSTAVKA PROJEKTNOG ZADATKA	3
2.	PREGLED REŠENJA PROJEKTNOG ZADATKA	4
2.	2.1. PRVI DEO PROJEKTOG ZADATKA	4
2.	2.2. TESTIRANJE REŠENJA PRVOG DELA PROJEKTOG ZADATKA	6
2.		
2.	2.4. TESTIRANJE REŠENJA DRUGOG DELA PROJEKTOG ZADATKA	12
SPIS	ISAK SLIKA	16
LITERATURA		

1. Postavka projektnog zadatka

Neka je dat realan polinom P(x) nad realnim segmentom [a, b].

(i) 1. Odrediti Euklidovim algoritmom najveći zajednički delilac

$$G(x) = GCD(P(x), P'(x))$$

- 2. Za polinom P(x) := P(x)/G(x), upotrebom Šturmove teoreme, odrediti broj nula na [a, b].
- (ii) Primena Šturmove teoreme.

Neka je k broj decimala na koji se zaokružuje neki realan broj. Za polinom:

$$P(x) = a_n x^n + a_{n-1} x^{n-1} + \dots + a_1 x + a_0$$

Sa realnim koeficijentima

$$a_n, a_{n-1}, \cdots, a_1, a_0$$

Odrediti niz naniže zaokruženih racionalnih koeficijenata

$$\alpha_n, \alpha_{n-1}, \cdots, \alpha_1, \alpha_0$$

Odrediti po sledećim pravilima:

- Ako je $a_k = a_0 \cdot a_1 a_2 \cdots a_k a_{k+1} \cdots > 0 tada \alpha_k = a_0 \cdot a_1 \cdots a_k$;
- Ako je $a_k = a_0. a_1 a_2 \cdots a_k a_{k+1} \cdots < 0 \ tada \ \alpha_k = a_0. a_1 \cdots a'_k$, gde je a'_k naviše zaokružena cifra (uz eventualno posledično zaokruživanje i prethodnih cifara za jedanbroj naviše).

Odrediti proceduru za formiranje racionalnog polinoma

$$P(x) = \alpha_n x^n + \alpha_{n-1} x^{n-1} + \dots + \alpha_1 x + \alpha_0$$

Neka je [a, b] segment sa racionalnim rubnim tačkama. Naći takav polinom P(x) sa realnim koeficijentima i broj k, da na osnovu pozitivnosti polinoma P(x) nad segmentom [a, b] imamo dokaz o pozitivnosti polinoma P(x) nad segmentom [a, b].

2. Pregled rešenja projektnog zadatka

Programski jezik u kome je rađena implementacija ovog projektnog zadatka je Python (Python 3.9). Implementacija se sastoji iz 2 fajla, projekat2_1.py i projekat2_2.py, čije ćemo detalje ukratko izložiti u nastavku. projekat2_1.py predstavlja implementaciju Šturmovog algoritma i određivanja broja nula na zadatom segmentu, a projekat2_2.py predstavlja proceduru za dobijanje racionalnog polinoma. U izradi projekta je korišćena biblioteka sympy.

2.1. Prvi deo projektog zadatka

```
import sympy as s

# ispis polinoma

def ispisiPolinom(polinom):
return str(polinom).replace('x**', 'x^')

# trazenje prvog izvoda polinoma

def nadjiPrviIzvod(polinom):
return s.diff(polinom, x, 1)

# trazenje najveceg zajednickog delioca polinoma

def izracunaj_GCD(polinom1, polinom2):
return s.gcd(polinom1, polinom2)

# implementacija sturmovog algoritma

def sturmova_teorema(polinom1, polinom2):

sturm_niz = []
pol0, rem0 = s.div(polinom1, polinom2)

sturm_niz.append(pol0)

sturm_niz.append(pol1)

while s.degree(pol0) > 1:
    pol, rem = s.div(pole, pol1)
    sturm_niz.append(-rem)
    pol0 = pol1
    pol1 = -rem

return sturm_niz

# uvrstavanje granica intervala [a, b] v sturmove polinome

def izracunajVrednostiPolinoma(a, b):
```

projekat2_1.py - Deo 1

```
# uvrstavanje granica intervala [a, b] u sturmove polinome

def izracunsjVrednostiPolinoma(a, b):

rezultatia = []

for polinom in sturm_niz:

vrednosti = polinom.subs(x, a)

vrednosti = polinom.subs(x, b)

rezultatiB, append(vrednost1)

rezultatiB, append(vrednost2)

return rezultatiB, rezultatiB,

# ispis vrednosti sturmovih polinoma sa a i b granicama intervala

def ispisVrednostiSturmovihPolinoma(rezultatiA, rezultatiB):

for i in range(len(rezultatiA)):

val = rezultatiB[i]

print("P" + str(i) + "(" + str(a) + ") = " + str(val1) + " P" + str(i) + "(" + str(b) + ") = " + str(val2))

# promenaZnaka = 0

promenaZnaka = 0

duzina = tan(rezultatiA);

for i in range(8, duzina - 1);

if (rezultatiA[i] < 8 and rezultatiA[i + 1] >= 8) or (rezultatiA[i] >= 0 and rezultatiA[i + 1] < 8):

promenaZnaka = 1

promenaZnaka = 1

if (rezultatiA[i] < 8 and rezultatiA[i + 1] >= 0) or (rezultatiB[i] >= 0 and rezultatiB[i + 1] < 8):

promenaZnaka = 1

if (rezultatiA[i] < 8 and rezultatiB[i] >= 0 and rezultatiB[i] >= 0 and rezultatiB[i + 1] < 8):

promenaZnaka = 1

if (rezultatiB[i] < 8 and rezultatiB[i] >= 0 and rezultatiB[i] >= 0 and rezultatiB[i] >= 0 and rezultatiB[i] >= 0 return promenaZnaka == 1

return promenaZnaka == 1

return promenaZnaka == 1

return promenaZnaka == 1
```

projekat2_1.py - Deo 2

projekat2_1.py - Deo 3

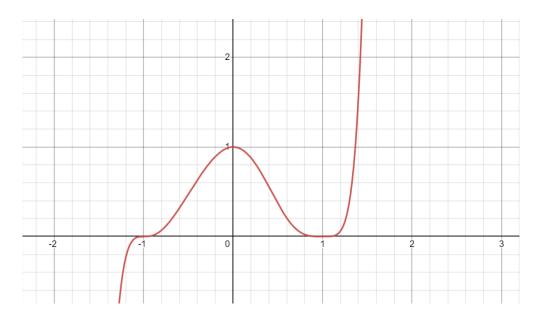
projekat2_1.py - Deo 4

2.2. Testiranje rešenja prvog dela projektog zadatka

U nastavku će biti izloženo testiranje rešenja prvog dela projektnog zadatka sa tri različita seta ulaznih podataka.

1. Test primer 1:

Test primer 1 – ispis rada programa



Test primer 1 – grafik polinomske funkcije

Na osnovu algoritamske analize, utvrđeno je da polinom iz našeg prvog test primera ima tačno jedan koren na zadatom intervalu [0, 3]. Ovaj nalaz je potvrđen i vizuelnom analizom koristeći Desmos grafikon, gde je jasno prikazana tačno jedna nula polinoma na istom intervalu.

```
# polinom za testiranje

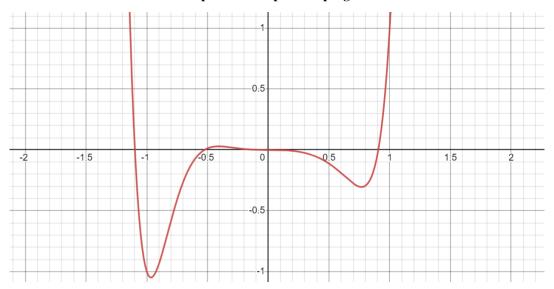
polinom = x**10 + 3*x**8 - 4*x**6 + 2*x**5 - x**3

# granice intervala [a, b]

a = -2; b = 2;
```

Test primer 2 – ulazni podaci

Test primer 2 – ispis rada programa



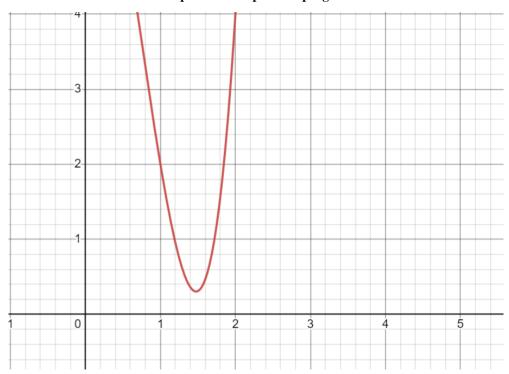
Test primer 2 – grafik polinomske funkcije

```
# polinom za testiranje
polinom = x**4 - 3*x**2 - 4*x + 8

# granice intervala [a, b]
a = 0; b = 5;
```

Test primer 3 – ulazni podaci

Test primer 3 – ispis rada programa



Test primer 3 – grafik polinomske funkcije

2.3. Drugi deo projektnog zadatka

Koeficijenti polinoma su dati kao niz, a postupak obrade uključuje formiranje dva nova niza: jedan sa skraćenim koeficijentima - prema specifičnim pravilima zaokruživanja na određeni broj decimala - i drugi sa stepenima broja 10, koji odgovaraju redu veličine svakog koeficijenta. Rezultat ovog procesa je polinom sa racionalnim koeficijentima, koji se zatim može koristiti u prvom delu projekta za određivanje broja nula polinoma na određenom intervalu, kao i za proveru njegove pozitivnosti na tom intervalu.

```
import math as mat

import math as mat

# svodi koeficijente na oblik a0.ala2a3... * 10^stepen

def urediKoeficijenteStepene(polinom):
    koeficijenti = []
    stepeni = []
    for i in range(len(polinom)):
    stepen = 0
    if polinom[i] == 0:
    koeficijenti.append(polinom[i])
    stepeni.append(0)
    else:
    koef = abs(polinom[i])
    while koef < 1:
    stepen -= 1
    koef ** 10
    if polinom[i] < 0:
    koeficijenti.append(-koef)
    else:
    koeficijenti.append(koef)
    stepeni.append(stepen)
    return koeficijente na oblik a0.ala2 * 10^stepen

# yvseci skracivanje na k decimala prema pravilima
    def skratiKoeficijente[koeficijenti]:
    skraceni_koeficijenti = []
    for koeficijenti = no finiti:
    koef_str = str(koeficijent)
    if koeficijent = no finitii:
    koef_str = str(koeficijent)
    if koeficijent = no finitii = no fini
```

projekat2_2.py - Deo 1

```
# svodi koeficijente na oblik a8.a1a2 * 10^stepen

# vrseci skracivanje na k decimala prema pravilima

Odef skratikoeficijente(koeficijenti):

koef.skratikoeficijenti | 1|

for koeficijent in koeficijenti:

koef.str = str(koeficijent)

if koeficijent < 0:

koef.str = str(koeficijent)

koef.abs = abs(float(koef.str.skracen))

koef.abs = abs(float(koef.str.skracen))

koef.abs += 0.01

skraceni_koeficijenti.append(round(float(koef_abs * -1), k))

else:

koef.str_skracen = koef.str[:4]

skraceni_koeficijenti.append(float(koef_str_skracen))

return skraceni_koeficijenti

# ispisuje polinom u obliku koef[i]*18^stepend[i]*x^stepen + ...

def ispisi*Polinom(koeficijenti), skraceni_koeficijenti, stepeni):

ispis = ""

brojStepeni = len(koeficijenti):

if skraceni_koeficijenti[i] == 0:

continue # preskade ispisivanje ako je koeficijent 0

stepen = brojStepeni - 1

if ispis != "" and skraceni_koeficijenti[i] > 0:

ispis * "" # dodaje plus znak pre pozitivnih koeficijenata

# ispisuje koeficijent

ispis * * str(skraceni_koeficijenti[i])

# dodaje faktor 10^stepen ako stepen nije 0

if stepeni[i] != 0:
```

projekat2_2.py - Deo 2

```
# positive polinom v obliku koef(s)*10*stepeni(s)***stepen + ...

# projive polinom v obliku koef(s)*10*stepeni(s)**

| projive polinom v obliku koef(s)*10*stepeni(s)**
| projive polinom v obliku koef(s)*10*stepeni(s)**
| projive polinom v obliku koef(s)*10*stepeni(s)**
| projive polinom v obliku koef(s)*10*stepeni(s)**
| provide v obliku koef(s)**
| print(polinom) | print(polinom)
```

projekat2_2.py - Deo 3

projekat2_2.py - Deo 4

2.4. Testiranje rešenja drugog dela projektog zadatka

U nastavku će biti izloženo testiranje rešenja drugog dela projektnog zadatka sa još dva različita seta ulaznih podataka.

```
projekat2_2 ×

C:\Users\Korisnik\Desktop\OPNA-DZ2\venv\Scripts\python.exe C:\Users\Korisnik\Desktop\OPNA-DZ2\projekat2_2.py

[0.0001123751218966608, -0.002134773270184388, -0.00471975511965976, -0.05977365156516286, 0.09439510239319526, 0, 0, 0, 0]

Koeficijenti nakon skracivanja su: [1.12, -2.14, -4.72, -5.98, 9.43, 0.0, 0.0, 0.0, 0.0]

Stepeni nakon skracivanja su: [-4, -3, -3, -2, -2, 0, 0, 0, 0]

1.12*10^-4 *x^8 -2.14*10^-3 *x^7 -4.72*10^-3 *x^6 -5.98*10^-2 *x^5 + 9.43*10^-2 *x^4

Process finished with exit code 0
```

Test primer 1 - dobijanje polinoma sa racionalnim koeficijentima

```
# polinom za testiranje

polinom = 1.12 * 10**-4 * x**8 - 2.14 * 10**-3 * x**7 - 4.72 * 10**-3 * x**6 - 5.98 * 10**-2 * x**5 + 9.43 * 10**-2 * x**4

# granice intervala [a, b]

a = 0_; b = 1.35;
```

Test primer 1 – uvrštavanje polinoma u prvi deo projekta

Test primer 1 – ispis rada prvog dela projekta

U okviru analize datog intervala, utvrđeno je da posmatrani polinom nema nule u tom opsegu. To se jasno vidi iz činjenice da je vrednost polinoma na donjoj granici intervala, na početnoj tački, jednaka nuli. Dalje, na gornjoj granici intervala, vrednost polinoma ostaje pozitivna. Ovi nalazi nas dovode do zaključka da je polinom u svim tačkama unutar odabranog intervala pozitivan. Drugim rečima, polinom zadržava pozitivne vrednosti bez obzira na tačku koju odaberemo unutar datog raspona.

```
# polinom sa koeficijentima kao clanovima niza

polinom = [mat.pi, 0, 0, 0, 0, 2 * mat.sqrt(3), 3, -mat.sqrt(2) / mat.pi, 2, 0, mat.sqrt(5) - 1]

print(polinom)
```

Test primer 2 – koeficijenti ulaznog polinoma

```
projekat2_2 ×

C:\Users\Korisnik\Desktop\OPNA-DZ2\venv\Scripts\python.exe C:\Users\Korisnik\Desktop\OPNA-DZ2\projekat2_2.py

[3.141592653589793, 0, 0, 0, 0, 3.4641016151377544, 3, -0.4501581580785531, 2, 0, 1.2360679774997898]

Koeficijenti nakon skracivanja su: [3.14, 0.0, 0.0, 0.0, 0.0, 3.46, 3.0, -4.51, 2.0, 0.0, 1.23]

Stepeni nakon skracivanja su: [0, 0, 0, 0, 0, 0, -1, 0, 0, 0]

3.14*x^10 + 3.46*x^5 + 3.0*x^4 -4.51*10^-1 *x^3 + 2.0*x^2 + 1.23

Process finished with exit code 0
```

Test primer 2 – dobijanje polinoma sa racionalnim koeficijentima

```
# polinom za testiranje

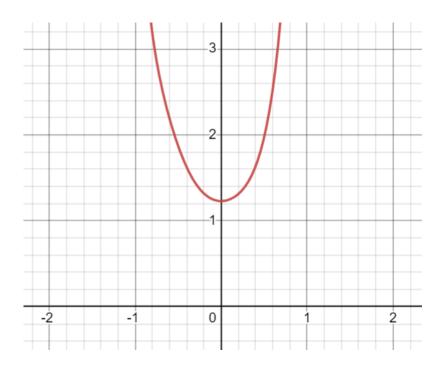
polinom = 3.14 * x**10 + 3.46 * x**5 + 3.0 * x**4 - 4.51 * 10**-1 * x**3 + 2.0 * x**2 + 1.23

# granice intervala [a, b]

a = -1; b = 1;
```

Test primer 2 – uvrštavanje polinoma u prvi deo projekta

Test primer 2 – ispis rada prvog dela projekta



Test primer 2 – grafik polinomske funkcije

Naša analiza polinoma pomoću Šturmove teoreme pokazuje da unutar odabranog intervala nema nula. Kada se u obzir uzmu pozitivne vrednosti polinoma na krajevima intervala, jasno je da polinom ne prelazi x-osu u bilo kojoj tački unutar intervala. Ovo dalje implicira da je polinom konstantno pozitivan kroz čitav opseg, potvrđujući da njegova vrednost ostaje pozitivna bez obzira na odabrane tačke unutar intervala. Takvim pristupom smo uspešno dokazali pozitivnost polinoma na datom intervalu.

SPISAK SLIKA

projekat2_1.py – Deo 1	4
projekat2_1.py – Deo 2	5
projekat2_1.py – Deo 3	5
projekat2_1.py – Deo 4	6
Test primer 1 – ispis rada programa	6
Test primer 1 – grafik polinomske funkcije	7
Test primer 2 – ulazni podaci	7
Test primer 2 – ispis rada programa	
Test primer 2 – grafik polinomske funkcije	8
Test primer 3 – ulazni podaci	8
Test primer 3 – ispis rada programa	9
Test primer 3 – grafik polinomske funkcije	9
projekat2_2.py – Deo 1	10
projekat2_2.py – Deo 2	
projekat2_2.py – Deo 3	11
projekat2_2.py – Deo 4	12
Test primer 1 - dobijanje polinoma sa racionalnim koeficijentima	12
Test primer 1 – uvrštavanje polinoma u prvi deo projekta	12
Test primer 1 – ispis rada prvog dela projekta	13
Test primer 2 – koeficijenti ulaznog polinoma	13
Test primer 2 – dobijanje polinoma sa racionalnim koeficijentima	
Test primer 2 – uvrštavanje polinoma u prvi deo projekta	14
Test primer 2 – ispis rada prvog dela projekta	14
Test primer 2 – grafik polinomske funkcije	14

LITERATURA

[1] Branko J. Malešević, Sturmov algoritam (2023).pdf